

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Podstawy dydaktyki		5.1.0130	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2 udział w zajęciach i praca własna - 2 ECTS	
Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Gry symulacyjne - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań - Wykład konwersatoryjny 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Przygotowanie eseju Udział w dyskusjach Przygotowanie projektu badawczego na temat szkolnego oceniania Aktywny udział w zajęciach Kolokwium: opanowanie podstawowej wiedzy dydaktycznej	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Udział w dyskusji; wykonywanie prac projektowych			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
pedagogika, psychologia			
B. Wymagania wstępne			
umiejętność interpretacji sytuacji szkolnych			
Cele kształcenia			
Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole podstawowej: opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności z			

zakresu dydaktyki ogólnej.	
Treści programowe	
<p>1 Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna. Przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki. Dydaktyka ogólna a dydaktyki szczegółowe. Główne nurty myślenia o edukacji szkolnej i szkole.</p> <p>1.2. Szkoła jako instytucja wspomagająca rozwój jednostki i społeczeństwa. Modele współczesnej szkoły: tradycyjny, humanistyczny, refleksyjny i emancypacyjny. Szkolnictwo alternatywne. Program ukryty szkoły. Współczesne koncepcje nauczania. Modele profesjonalizmu i ich implikacje dla edukacji nauczycieli. Edukacja do refleksyjnej praktyki.</p> <p>1.3. Proces nauczania – uczenia się. Środowisko uczenia się. Szkolne uczenie się. Cele kształcenia - źródła, sposoby formułowania i rodzaje. Zasady dydaktyki. Metody nauczania. Organizacja procesu kształcenia i pracy uczniów. Lekcja (jednostka dydaktyczna) i jej budowa. Style i techniki pracy z uczniami. Formy organizacji uczenia się. Środki dydaktyczne.</p> <p>1.4. System oświaty. Organizacja i funkcjonowanie. Szkoła (w tym szkoła specjalna) i jej program. Europejski kontekst zmiany programu szkoły. Wzorce i modele programów nauczania. Programy przedmiotowe, międzyprzedmiotowe i blokowe. Programy autorskie. Ewaluacja programów. Treści nauczania. Plany pracy dydaktycznej.</p> <p>1.5. Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne. Style kierowania klasą. Procesy społeczne w klasie. Integracja klasy szkolnej. Ład i dyscyplina w szkole i w klasie. Poznawanie uczniów i motywowanie ich do nauki. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w klasie szkolnej. Edukacja włączająca. Indywidualizacja nauczania. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole.</p> <p>1.6. Projektowanie działań edukacyjnych w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz szczególnych uzdolnień uczniów. Kategorie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i charakterystyka ich funkcjonowania. Formy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: przedszkola i szkoły ogólnodostępne, integracyjne oraz specjalne, klasy terapeutyczne, indywidualne nauczanie.</p> <p>1.7. Diagnoza, kontrola i ocena wyników kształcenia. Wewnątrzszkolny system oceniania, sprawdziany i egzaminy zewnętrzne. Ocenianie osiągnięć szkolnych uczniów oraz efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości pracy szkoły.</p> <p>1.8. Język jako narzędzie pracy nauczyciela. Porozumiewanie się w celach dydaktycznych – sztuka wykładania, sztuka zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów. Edukacyjne zastosowania mediów.</p>	
Wykaz literatury	
<p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Arends R. I. 1995. Uczymy się nauczać. WSiP, Warszawa.</p> <p>Kruszewski K. 2004, Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.</p> <p>Niemierko B., 1997, Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki, WSiP, Warszawa</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>Barnes D., 1988 Nauczyciel i uczniowie: od porozumiewania się do kształcenia, WSiP, Warszawa.</p> <p>Klus-Stańska D. 2002. Konstruowanie wiedzy w szkole. Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn</p> <p>Kohlberg L., Mayer Y., 2000, Rozwój jako cel wychowania, [w:] Kwiecieński Z. (red.), Alternatywy myślenia o/dla edukacji, IBE, Warszawa.</p> <p>Śliwerski B., Kwiecieński Z. (red.), 2002, Pedagogika, PWN, Warszawa</p> <p>Śliwerski (red.), 2007, Pedagogika, GWP, Gdańsk</p> <p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>Okoń W., 2003, Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wyd. Akadem. Żak, Warszawa</p> <p>Niemierko B. 2007, Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki, Wyd. Akadem. I Profesjonalne, Warszawa.</p>	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
<p>posiada wiedzę pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów nauczania - uczenia się;</p> <p>posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej;</p> <p>zna współczesne teorie dotyczące uczenia się i nauczania oraz różnorodnych uwarunkowań tych procesów,</p>	<p>Umieściwia dydaktykę i dydaktyki szczegółowe w systemie wiedzy pedagogicznej</p> <p>Uzasadnia znaczenie dydaktyki w kształceniu przyszłych nauczycieli.</p> <p>Charakteryzuje systemy dydaktyczne i ich konsekwencje. Opisuje modele współczesnej szkoły; ocenia ich wartość i uzasadnia swoje stanowisko</p> <p>Rozpatruje sposób formułowania celów kształcenia; w zależności od tego sytuuje je w określonym modelu szkoły; odróżnia cele ogólne, szczegółowe i operacyjne.</p> <p>Uzasadnia potrzebę indywidualizacji nauczania</p> <p>Opisuje rodzaje oceniania i ich znaczenie dla rozwoju ucznia</p>
	Umiejętności
	<p>Formułuje cele nauczania</p> <p>Refleksyjnie podchodzi do praktyki szkolnej, uwzględniając własne błędy, przewidując konsekwencje własnego działania i podejmując działania naprawcze</p> <p>Potrafi skonstruować program nauczania</p> <p>Potrafi zaplanować i przeprowadzić lekcję</p> <p>Potrafi komunikować się z uczniami w celach dydaktycznych</p> <p>Diagnostuje specjalne potrzeby edukacyjne uczniów; potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji</p>

pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych; potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej

Kompetencje społeczne (postawy)

Terminowo realizuje prace indywidualne i zespołowe; ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela, ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów, odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze), jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Pedagogika		5.1.0124	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3 udział w zajęciach - 2 ECTS praca własna - 1 ECTS	
Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 60 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2019/2020 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Gry symulacyjne - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Udział w dyskusjach, przygotowanie pracy projektowej Napisanie eseju Znajomość podstawowych pojęć z zakresu pedagogiki; umiejętność interpretacji sytuacji	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
udział w dyskusji; przygotowanie pracy badawczej, obserwacja funkcjonowania studenta na zajęciach			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			
brak			
Cele kształcenia			
Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole podstawowej: opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki			

Treści programowe

Treści programowe

B. Problematyka ćwiczeń

Wychowanie a rozwój. Funkcje wychowania. Proces wychowania, jego struktura, właściwości, dynamika. Przymus i swoboda w wychowaniu.

Wychowanie jako urabianie i jako wspomaganie rozwoju. Wychowanie adaptacyjne i emancypacyjne. Wychowanie a manipulacja. Podmiotowość w wychowaniu. Podstawowe środowiska wychowawcze: rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła. Style i postawy wychowawcze. Konteksty wychowania. Źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania.

Szkoła jako instytucja wychowawcza. Środowisko społeczne klasy i szkoły. Autokratyzm i demokracja w szkole. Proces i wzorce komunikowania się na terenie szkoły. Ukryty program szkoły. Postawy nauczycieli i uczniów. Kształtowanie i zmiana postaw. Praca z grupą rówieśniczą. Tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole. Plan pracy wychowawczej. Metody wychowawcze i ich skuteczność. Umiejętności wychowawcze. Trudności wychowawcze. Konflikty w klasie i w rodzinie. Błędy wychowawcze. Granice i mierniki oddziaływań wychowawczych. Kryzys szkoły. Pozaszkolne instytucje wychowawcze i resocjalizacyjne. Współpraca rodziny i szkoły. Współpraca szkoły ze środowiskiem.

Zawód nauczyciela. Role zawodowe nauczyciela. Wzór osobowy, postawa i kunszt nauczycielski. Powinności nauczyciela i rozwój profesjonalny. Program wewnętrzny nauczyciela. Przygotowanie zawodowe nauczyciela. Wiedza prywatna, potoczna a wiedza naukowa nauczyciela. Etyka nauczycielska. Uczenie się w miejscu pracy. Dokończanie i doskonalenie zawodowe jako warunki awansu zawodowego. Uczenie się przez całe życie nauczycieli. Wypalenie zawodowe nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze.

Profilaktyka w szkole. Konstruowanie klasowych i szkolnych programów profilaktycznych. Promocja i ochrona zdrowia uczniów. Diagnostyka nauczycielska. Podstawowe techniki diagnostyczne w pedagogice. Uwarunkowania procesu diagnostycznego. Rozpoznawanie i ocena poziomu rozwoju ucznia. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna - regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia. Postępowanie pedagogiczne z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pomoc uczniowi z problemami zdrowotnymi – choremu przewlekłe i niepełnosprawnemu. Współpraca z rodzicami ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i specjalistami pracującymi z uczniem.

Komunikacja i kultura języka. Procesy komunikowania się. Bariery komunikacji. Media i ich wpływ wychowawczy. Nauczyciel w procesie komunikacji - autoprezentacja, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie. Komunikacja niewerbalna. Porozumiewanie się emocjonalne w klasie. Style komunikowania się uczniów i nauczyciela. Bariery komunikacyjne w klasie. Porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych.

Progi edukacyjne. Zmiana szkoły, adaptacja w nowej rzeczywistości szkolnej, wybory edukacyjne i zawodowe. Ambicje i aspiracje. Motywacja.

Poradnictwo edukacyjno-zawodowe. Nauczyciel jako doradca. Wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej. Metody i techniki określania potencjału ucznia. Przygotowanie młodzieży do samokształcenia, pracy nad własnym rozwojem oraz do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy. Rynek edukacyjny i rynek pracy. Droga rozwoju zawodowego. Uczenie się przez całe życie.

Praca opiekuńczo-wychowawcza nauczyciela. Program wychowawczy. Edukacja zdrowotna, programy profilaktyczne. Wspieranie uczniów w radzeniu sobie z problemami wieku dorastania. Tworzenie środowiska sprzyjającego

rozwojowi, stymulowanie rozwoju społeczno-moralnego młodzieży, animowanie życia społeczno-kulturalnego, wspieranie samorządności i autonomii uczniów w szkole. Dynamika grupy uczniowskiej. Współpraca i współdziałanie uczniów. Rozwiązywanie konfliktów, mediacje.

Współpraca szkoły ze środowiskiem i nauczyciela z rodzicami uczniów.

Wykaz literatury**A.1. wykorzystywana podczas zajęć**

Śliwerski B., Kwieciński Z. (red.), 2002, Pedagogika, PWN, Warszawa

Śliwerski (red.), 2007, Pedagogika, GWP, Gdańsk

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Barnes D., 1988 Nauczyciel i uczniowie: od porozumiewania się do kształcenia, WSiP, Warszawa.

Klus-Stańska D. 2002. Konstruowanie wiedzy w szkole. Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn

B. Literatura uzupełniająca

Philips D. Ch., Solis J. F. 2003, Podstawy wiedzy o nauczaniu, GWP, Gdańsk

**Efekty kształcenia
(obszarowe i kierunkowe)**

Posiada wiedzę pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania ; posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji , wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły

Wiedza

Charakteryzuje wybrane teorie wychowania
Wyjaśnia znaczenie podmiotowości w wychowaniu młodzieży
Opisuje funkcje i proces wychowania; jego rodzaje i skutki
Charakteryzuje wpływ środowiska na sposób funkcjonowania młodzieży
Charakteryzuje rolę nauczyciela i szkoły w procesie wychowania
Rozpoznaje prawidłowości i zakłócenia w pracy wychowawczej i opiekuńczej
Wymienia i charakteryzuje zakres działalności instytucji służących pomocą w pracy wychowawcy

Umiejętności

Potrafi zaprojektować i przeprowadzić podstawowe badania diagnostyczne
potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,

potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na III i IV etapie edukacyjnym,

potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,

posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków

posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,

potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (wychowawczych i opiekuńczych)

potrafi kierować procesami wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),

potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,

potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,

potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,

potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,

potrafi analizować własne działania pedagogiczne i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne, potrafi zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego;

Kompetencje społeczne (postawy)

Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,

ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów, odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),

jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;

Kontakt

geotso@ug.edu.pl